

Gazeta Grudziądzka

W Imię Boże!

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Wydanie II

Za Wiarę i Ojczyznę!

„Gazeta Grudziądzka” wychodzi 3 razy tygodniowo w 3 wydaniach: I (Pomorze), II. Wojew. centralne, kresy wsch., Małopolska i zagranica) III. (Wielkopolska i Śląsk), wraz z bezpłatnymi dodatkami „Gospodarz i Osadnik”, „Robotnik”, „Dobra Gospodyni”, „Śmiech”, „Przyjaciel Młodzieży”, „Gość Świąteczny” i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnośnieniem w dom 3,80 zł., miesięcznie 1,30 zł. przy wysyłce opaskowej pod poszczególnym adresem kwart. 4,00 zł., w Wolnem Mieście Gdańsku 2,50 guldenów, zagranicę wraz z kosztami przesyłki: we Francji 20 „anków”, w Belgji 36 franków belg., w Holandji 2,50 guldenów hol. w Niemczech 4,00 Rmk., w Szwajcarii 5 fr. szw., w Czechosłowacji 38 koron czesk., w Austrii 8 szylingów, w Danji 6 koron duńskich, w Szwecji 5 koron szwedzkich, we Włoszech 20 lirów włoskich w Ameryce i Kanadzie 1 dolar, w innych krajach równowartość 1 dolara ameryk. — Ogłoszenia drobne za słowo 20 groszy, słowa tłustym drukiem podwójnie, najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry

Na czwartek, 1-go lutego 1934 r.

Polska opinia o raptownej zmianie Konstytucji

Uchwała Konstytucyjna została przy pomocy sprytnych kruczków prawnych przeprowadzona w przeciągu 15 minut od chwili zgłoszenia wniosku i to we wszystkich trzech czytaniach.

Polska opinia publiczna tak została zaskoczona, że dopiero obecnie poprzez czerwony ołówek cenzora wychodzą na jaw niektóre bardzo charakterystyczne szczegóły. — Podajemy opinie, które nie uległy konfiskacie.

15 dni czy 15 minut

Obowiązująca Konstytucja głosi:

„Zmiana konstytucji może być uchwalona tylko w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów, względnie członków Senatu, większością 2/3 głosów”.

Ustęp zaś drugi tegoż artykułu postanawia:

„Wniosek o zmianie Konstytucji winien być podpisany co najmniej przez 1/4 ustawowej liczby posłów, a zapowiedziany co najmniej na 15 dni”.

Umiarkowany „Kurjer Warszawski” stwierdza:

Cały proceder parlamentarny od chwili pojawienia się wniosku posła Cara do uchwalenia projektu, który tak niespodziewanie wpłynął na porządek dzienny, trwał, niespełna 15 minut.

Za jednym zamachem

Organ BBWR pisze:

„Wicemarsz. Car miał zamiar początkowo poddać pod głosowanie uchwałę o zmianach Konstytucji, zorientowawszy się jednak w fatalnej taktyce opozycji zmienił tytuł swego wniosku i przeprowadził za jednym zamachem kapitalną ustawę państwową”.

Obok rewolucji majowej mamy więc jeszcze „jeden zamach” wicemarszałka Cara.

Czy endecy popełnili zdradę?

Chadecki „Dziennik Bydgoski” opisuje w ten sposób konsternację opozycji po nagłym głosowaniu nad Konstytucją:

Z klubów wybiegają posłowie opozycji, nie wiedząc co zaszło. W pierwszej chwili wszyscy nie chcą dać wiary temu, co się stało. Szczególna konsternacja zapanowała w endecji, która początkowo zdradliwą taktykę wycofania się z dyskusji nad projektem, pociągając za sobą inne stronnictwa opozycyjne. Początkowo usiłowano tłumaczyć, że BB popełnił cały szereg nieformalności i nie-

zgodności z przepisami Konstytucji. Tymczasem dzięki sprytnym posunięciom, już oddawna ukartowanym przez

Konstytucyjny Katzenjammer

Dotychczas znane były dwa sposoby wprowadzenia w życie nowych konstytucji. Albo za pomocą zamachu stanu, albo ustawowym trybem przez uchwałę reprezentacji narodu. Za pierwszą metodą stała siła, za drugą autorytet moralny prawa.

W dniu wczorajszym BB wynalazło sposób trzeci..

Polityka jest uważana przez niektórych ludzi za rodzaj sportu. Ale sport jest walką w ramach określonych prawideł. Gdy zaczynają się chwytły „po niżej pasa”, sport przekształca się w „grę fałszywą”. Dziś wszyscy mają niesmak: jedni, że zrobili kawał, drudzy, że dali się wziąć na kawał..

obóz rządowy, wszystko się stało formalnie. Można zrobić tylko jedno zastrzeżenie:

Kto przed kim zrejterował?

BB twierdzi, że opozycja przed teza- mi.

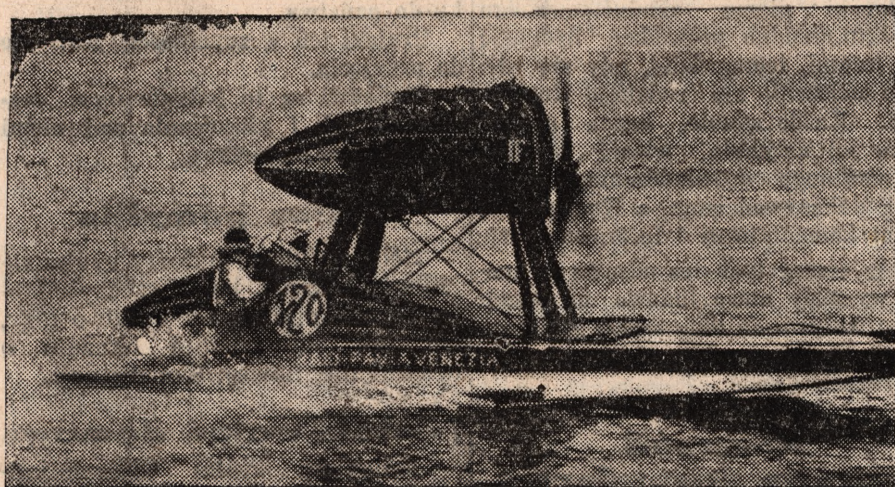
Nam się zdaje, że było wręcz odwrotnie. Opozycja, nie przyjmując dyskusji przy tezach, oczekiwała normalnego trybu prac nad projektem ustawy konstytucyjnej, by w toku tych prac przedstawić swoje idee i poglądy ustrojowe.

BB zrejterował przed tą dyskusją i wolał wyzyskać dwuminutowe zamieszanie. W ciągu 2 minut, „za jednym zamachem” „zainterpretowano” raz jeszcze konstytucję starą i uchwalono nową.

A opozycja?

Całe szczęście, że stronnictwa opozycyjne nie zawahały się przed męską decyzją i postanowiły zgłosić wniosek o votum nieufności dla marszałka Sejmu.

WŁOSKI ŚLIZGOWIEC.

„Ardea II”, na którym Rossi zdobył nowy rekord szybkości 81,34 km na godzinę.

Opozycja zgłasza votum nieufności dla marszałka Sejmu

Jak się dowiadujemy, wszystkie polskie kluby opozycyjne zamierzają postawić na pierwszym posiedzeniu Sejmu wniosek o votum nieufności dla p. marszałka

Sejmu, dra Świtalskiego, spowodowanego sposobu, w jaki przeprowadził uchwalenie Konstytucji w dniu 26. I.

Obieg pieniędzy

Według sprawozdań w okresie między 10 a 20 stycznia br. było w obiegu biletów bankowych (banknotów pieniężnych) na sumę — 957,400 tys. zł., monet srebrnych na

sumę 225,700 tys. zł., oraz monet niklowych i brązowych na sumę 80,500 tys. zł.

Razem w obiegu było pieniędzy na sumę 1,282,200 tys. zł.

Wydatki na bezrobocie w lutym

Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia uchwalił preliminarz wydatków na bezrobocie na miesiąc luty br. w wysokości 2.917.700 zł.

Przypuszczalna liczba osób uprawnionych do pobierania ustawowych zasiłków z Funduszu Bezrobocia wyniesie w lutym około 65.000 bezrobotnych.

Po stronie wpływów preliminarz przewiduje z tytułu składek zabezpieczeniowych oraz ustawowej dopłaty ze skarbu państwa sumę 2.550.000 zł.

Rząd francuski podał się do dymisji

Wskutek wyjaśnienia się, że w aferę oszusta Stawiskiego wnieoszany jest również i minister sprawiedliwości Raynaldie, prezes rządu Chautemps (Szota) podał się wraz z całym gabinetem do dymisji.

Prezydent republiki przeprowadza konferencje z przywódcami stronnictw politycznych, w celu zorientowania się odnośnie powołania nowego rządu.

68 policjantów ranionych

w gwałtownych zajściach ulicznych w Paryżu

Sobotnie manifestacje w Paryżu które początkowo miały przebieg spokojny około północy przybrały ostry charakter. Widownią zajęte były wielkie bulwary de Capisienne i de Madeleine. W pewnym momencie manifestanci, pragnąc przedostać się przez kordon policji, zaczęli atakować krzesłami i stolikami kawiarnianymi agentów policyjnych. Przed kawiarnią de la Paix na placu Opery zostało poturbowanych kilku policjantów. Obalono również na ziemię i pobito zastępcę dyrektora policji municypalnej. Aresztowano około 400 osób. W manifestacjach sobotnich oprócz młodzieży brali udział komuniści, którzy zebrałi się na wielkich bulwarach po odbyciu wiecu agitacyjnym.

Prowizoryczny bilans sobotnich manifestacji, ustalony przez prefekturę policji przedstawia się następująco: 21 aresztowanych zostało utrzymanych, 68 policjantów zostało mniej lub więcej ciężko rannych, 2 policjantów znajduje się w szpitalu. Stan ich zdrowia budzi obawę. Cztery żołnierze gwardji republikańskiej zostali poturbowani i z nich odniósł poważniejsze rany w głowę.

Tragedja politycznych pomyłek

Przebieg obrad nad zmianą Konstytucji

Piątkowe posiedzenie Sejmu poświęcone sprawie zmiany Konstytucji miało przebieg niezmiernie charakterystyczny, a wszystkie opisy tego posiedzenia o ile wybiegają poza ramy stenogramu sejmowego ulegają konfiskacie, a wszystkie sobotnie i niedzielne czasopisma opozycyjne świecą olbrzymimi białymi plamami.

Wicemarszałek Car zgłosił znane już tezy konstytucyjne BBWR, przyczem zapewniał, że w Polsce nie ma dyktatury, a następnie przedstawiciele stronnictw opozycji złożyli swoje oświadczenia.

Komisja Konstytucyjna nie zgłosiła żadnego projektu

W imieniu Klubu Narodowego oświadczenie składa pos. Winiarski. Mówca powołuje się na art. 3 i art. 125 Konstytucji, które przewidują, że zmiany Konstytucji mogą odbywać się w sposób regulaminowo ustalony i wymagają dla swej prawomocności 2/3 głosów. Sejm nie ma przed sobą sprawozdania, odpowiadającego wymaganiom regulaminu, gdyż Komisja nie zgłosiła żadnego wniosku z projektem ustawy ujętym w artykuły. Nie może przeto Sejm pobierać żadnych uchwał. Rozprawa, którą toczyła się z obejściem wymienionych artykułów byłaby pogwałceniem Konstytucji.

Następnie mówca odmawia obecnemu Sejmowi moralnego prawa dokonania zmiany ustroju Państwa i domaga się przeprowadzenia nowych wyborów.

Klub Narodowy udziału w dyskusji nad tezami nie weźmie.

Dwie klasy obywateli

Oświadczenie Klubu NPR składa pos. Jankowski:

Według przedłożonych „tez” Polska ma pozostać Rzeczpospolitą tylko z tytułu. Los Państwa składa się w ręce jednego człowieka, którego wyposaża się w szereg uprawnień i prerogatyw, a obciąża odpowiedzialnością tylko wobec... historii. **Ogranicza się prawa Sejmu, wywyższa się Senat pod względem formalno-prawnym i moralnym.** Najbardziej niebezpieczny jest pomysł podziału obywateli na dwie klasy. W razie niebezpieczeństwa „elita” Państwa nie obroni. Artykuł 99, dotyczący własności prywatnej nie ulega zmianie. A przecież dojrzało już chyba zagadnienie związania prawa własności z pojęciem obowiązków wynikających z tego prawa wobec społeczeństwa. Tylko ustrój demokratyczny-republikański zwiąże masy z państwem. Klub mówcy zwalczać będzie projekt konstytucyjny, jako szkodliwy. (Oklaski).

Zmiana Konstytucji ma już swoją historię

Imieniem Klubu Ludowego przemawiał poseł Malinowski.

Zapowiedzi zmiany obecnie obowiązującej Konstytucji mają już swoją długą historię.

Konstytucja ta, uchwalona w marcu 1921 r. została zmieniona po przewrocie majowym w 1926 r. Stało się to w zgodzie z ówczesnym rządem. Zdało się, że skoro Sejm zgodził się wtedy na zmiany, których domagał się rząd premiera Bartla, to zmienio-

na tak Konstytucja będzie już szanowaną i wykonywaną.

Tymczasem działo się inaczej. Konstytucja istniała i istnieje tylko na papierze, w rzeczywistości zaś czynniki rządzące lekcewałyły częstokroć najważniejsze przepisy, albo ich całkowicie nie uznając, albo interpretując po swojemu.

Obóz rządowy stale głosił hasło zmiany Konstytucji, nie usiłując jednak poważnie tego dokonać. Pierwszy projekt zmiany, zgłoszony w Sejmie w r. 1929, uznany został wkrótce za nieaktualny.

Na jesieni roku 1929 przedstawiciele wszystkich klubów sejmowych zadeklarowali na konferencji, odbytej u P. Prezydenta Rzeczypospolitej na Zamku gotowość przystąpienia do zmiany Konstytucji; zgłoszone też zostały w Komisji Konstytucyjnej projekty zmian. Tymczasem Sejm ten, specjalnie uprawniony przez Konstytucję do zmiany jej, — został już w r. 1930 rozwiązany.

Okazało się potem, że Klub Bezpartyjny Współpracy z Rządem wyrzekł się swego ówczesnego projektu, a niektóre organy obozu rządowego tłómaczyły, że pośpiech w sprawie zmiany Konstytucji jest niepotrzebny, bo stosunki polityczne i gospodarcze w świecie nieustannie się zmieniają, niewiadomo więc jeszcze, jakie formy ustroju trzeba będzie w Polsce zaprowadzić.

Do wyborów Sejmowych i Senackich w roku 1930 Blok Bezpartyjny już po raz drugi szedł pod hasłem zmiany Konstytucji.

Po raz drugi Blok Bezpartyjny zgłosił w roku 1931 projekt zmiany Konstytucji, ale i ten projekt stał się nieaktualnym, bo wreszcie mamy do czynienia z nowym projektem, a raczej tylko z tezami projektu.

Każde słowo w Konstytucji jest ważne

Dopóki nie ma skodyfikowanego projektu, trudno prowadzić dyskusję nad tezami, tembardziej, gdy się wie, jakie znaczenie ma redakcja Konstytucji. Każde zdanie, każde niemal słowo jej artykułu, wiemy bowiem ze smutnego doświadczenia, jakich sztuk dokazywać mogą z Konstytucją zdolni komentatorzy i interpretatorzy.

Cały szereg tych tez odsuwa w sposób wyraźny masy ludowe od wszelkiego wpływu na bieg spraw państwowych. To też musimy się im stanowczo przeciwstawić.

Najprzód naprawa gospodarcza

Masy zresztą ludowe w Polsce mają obecnie inne, większe troski i zmartwienia, niż troska o zmianę Konstytucji. Dla społeczeństwa najważniejszą obecnie sprawą jest katastrofa gospodarcza i całe społeczeństwo domaga się od Rządu i Sejmu przede wszystkim obmyślenia i wprowadzenia w życie sposobów ratowania gospodarczych wartości kraju. Cały kraj woła wielkim głosem o pomoc w tym względzie i ratunek, którego nie zastąpi taka czy inna zmiana Konstytucji.

Konstytucję trzeba szanować

Konstytucja bodajby i najlepsza, lecz ignorowana, pomiatańca, nieszanowana przez władze, nie może zapew-

nić Państwu podstaw trwałego rozwoju. Konstytucja niewzględniająca pełni praw obywatelskich szerokich mas ludowych i niezapewniająca masom ludu należytego wpływu na bieg spraw państwowych i samorządowych, może się stać katastrofą dla życia i rozwoju narodu i państwa.

Stanowisko nasze w sprawie zmiany Konstytucji określaliśmy w Sejmie niejednokrotnie. Jaknajbardziej stanowczo przeciwstawiamy się odsuwaniu mas ludowych od wpływu na bieg spraw państwowych i losy państwa.

Państwo nowożytne, zwłaszcza znajdujące się w tem położeniu geograficznym i politycznym, co Polska, może być pewnie swego bezpieczeństwa wtedy jedynie, gdy ogół obywateli będzie poczuwał się do odpowiedzialności za to państwo i gdy będzie w żywej współpracy dla jego dobra i rozwoju.

Samowładny monarcha

Projekt obecnie nam przedstawiony, jak i poprzednie projekty, stwarza w rezultacie jedynowładztwo. Oddaje on władzę w państwie jednostce, która w projekcie nazwana jest Prezydentem Rzeczypospolitej, ale w rzeczywistości byłaby niekoronowanym monarchą samowładnym, z władzą większą, niż ją ma jakikolwiek król w państwie nowoczesnym.

Dzieje ucza, że przy jednostce z taką władzą, jeżeli rząd nie jest odpowiedzialny przed przedstawicielstwem narodowym, (a w projekcie odpowiedzialność przed Sejmem jest uwarunkowana takimi ograniczeniami i zastrzeżeniami, że jest właściwie fikcją) — prowadzi to nieuchronnie kraj do systemu rządów kliki nieodpowiedzialnej, do systemu rządów biurokracji cywilnej i wojskowej.

Rządy takie są nieszczęściem każdego państwa; łamią one siły moralne narodu, a usuwając społeczeństwo od wpływu na bieg spraw państwowych, doprowadzają naród do zupełnej bierności i obojętności w stosunku do państwa.

Projekt ten w zupełności jest nie do przyjęcia.

Ponieważ są to jedynie tezy, rozważanie ich i głosowanie nad nimi uważamy za bezcelowe.

Gruba pomyłka

Sędziwy poseł ludowy grubo się jednak pomylił, bo w rzeczywistości rozchodziło się nie tylko o tezy, ale jak się później okazało o uchwalenie nowej Konstytucji.

7-letnia wojna domowa

Imieniem klubu Chrześcijańskiej Demokracji pos. Gruszczyński oświadczył, że tezy konstytucyjne BB są sprzeczne z moralnością chrześcijańską i interesem Państwa.

Projekt ten będzie zwalczał wszelkimi możliwymi środkami. Klub Ch. D. uważa za swój obowiązek stwierdzić, że BB, który wszedł do Sejmu przy pomocy znanych metod wyborczych nie posiada moralnego prawa do zmiany Konstytucji bez zgody pozostałych ugrupowań w Sejmie.

Jednocześnie klub Ch. D. stwierdza, że sytuacja wewnętrzna gospodarcza i polityczna, nastroje mas ludowych oraz zagrożenie naszych granic przez wroga Polscei knowania powinny zmusić wszystkie odpowiedzialne za losy Pań-

stwa czynniki do zakończenia 7-letniej wojny domowej, do zaniechania pogłębiania przepaści pomiędzy Rządem i narodem, do stworzenia warunków politycznych w kraju, umożliwiających prawdziwą reformę Konstytucji.

Zydzi zupełnie zadowoleni

Imieniem żydów przemawiał poseł Sommerstein, który oświadczył, że żydzi są zupełnie zadowoleni z projektu Konstytucji, który zapewnia im pełne prawa, domagają się tylko, by im zapewniłno mandaty do senatu.

Utrwalenie obecnego systemu

Pos. Ozapiński (PPS): ZPPS stwierdza, że przedłożone przez referenta p. Cara t. zw. tezy konstytucyjne mają na celu przede wszystkim utrwalenie obecnego systemu politycznego, t. zn. poprostu rządów sanacyjnej grupy politycznej. Państwo polskie przestaje być demokracją, nawet formalnie i staje się państwem dyktatury, jednej partji, a więc państwem zbliżonym do typu faszystowskiego, z pewnymi pozornymi przybudówkami demokratycznymi. Wypowiadając się z całą stanowczością przeciwko przedłożonym „tezom”, zapowiadamy bezwzględna walkę z konstytucyjnym projektem B. B. i wzywamy masy pracujące Polski do tej walki.

Sanacja, rozumiejąc, że jej projekt konstytucyjny nie ma żadnego poważnego oparcia w społeczeństwie, chce znaleźć sobie oparcie w większości tego Sejmu. Wiadomo jednak, jak został ten Sejm wybrań i dlatego nie może stanowić żadnej odskoczni moralnej dla podobnych projektów. PPS ogranicza się do złożenia oświadczenia i nie będzie brała udziału w obecnych manewrach konstytucyjnych BB. na plenum Sejmu.

Sprytny manewr BBWR zaskoczył opozycję

Po przemówieniach przedstawicieli klubów i poszczególnych t. zw. „dzikich” posłów, zarządzono 15-minutową przerwę. Do głosu był tylko zapisany pos. W. Sławek.

W czasie przerwy udali się na naradę pp. Jędrzejewicz, Świtalski, Sławek i Car. Już wtedy było wiadomo, że na coś się zanosi.

Po przerwie pos. Sławek nie zabrał głosu. Marsz. Świtalski stwierdził, że nikt nie jest do głosu zapisany i udzielił głosu p. Carowi.

P. Car oświadczył: „Ponieważ opozycja nie interesuje się zmianą Konstytucji, wnoszę, ażeby tezy, uznac za artykuły Konstytucji oraz jako projekt Konstytucji i odpowiednio je ponumerować”.

Na to poseł St. Stroński zabrał głos i oświadczył, że wniosek p. Cara jest całkowicie niezgodny z obowiązującą Konstytucją i regulaminem.

Wówczas p. Car z ławy poselskiej postawił wniosek formalny o zastosowanie art. 18 regulaminu, który zawiera t. zw. skrócone postępowanie.

(Dalszy ciąg na str. 3)

(Ciąg dalszy ze str. 2).

Marsz. Świtalski poddał pod głosowanie najpierw wnioszek formalny p. Cara a potem sam projekt konstytucyjny, zrodzony z teź, poczem stwierdził, że projekt konstytucji został większością dwóch trzecich uchwalony w drugim a następnie w trzecim czytaniu.

Następnie marszałek Świtalski przerwał posiedzenie i ogłosił, że

o następnym posiedzeniu posłowie zostaną zawiadomieni pisemnie.

Poważny błąd opozycji

O całym przebiegu przeprowadzenia uchwały konstytucyjnej nie możemy wyrazić swego zdania bez narażenia się na konfiskatę, jednak z drugiej strony uznać musimy, że posłowie opozycyjni popełnili bardzo poważny błąd opusz-

czając salę sejmową w chwili dyskusji nad zmianą Konstytucji.

Błąd ten odbija się fatalnie w politycznym życiu Polski.

Głos ma obecnie cały kraj.

Okazuje się, że brak tak poważnych polityków jak W. Witos, zaważył w wielkiej mierze na szali wypadków w tak ważnej sprawie, jaką jest zmiana Konstytucji.

*

Konfiskata

Nr. 10 „Gazety Grudziądzkiej“ z datą na czwartek 25 stycznia br. został skonfiskowany za artykuł, umieszczony na 1-ej stronie pod tyt. „Życzenia Stronnictwa Ludowego na dzień Imienin Prezesa Witosa“.

Ustawa przeciwpożarowa

Rada ministrów uchwaliła ustawę przeciwpożarową, która ujednostajnia dotychczasowe przepisy pożarowe. Ustawa ta przewiduje m. in. przymusowe zajmowanie środków przewozowych, oraz świadczenia osobiste dla walki z pożarem. Świadczenia materialne będą zwracane według norm, ustalonych w rozporządzeniu wykonawczym.

Członkowie straży pożarnych w czasie wykonywania swej pracy korzystać będą z uprawnień urzędników państwowych. Również będą oni ubezpieczeni przez gminę, jeśli zaś będą członkami prywatnej straży pożarnej, to ubezpieczać ich będzie zakład, utrzymujący tę straż.

Austria ostro występuje przeciw hitlerowcom

Pomimo należytego oporu, z jakim spotyka się w Austrii propaganda hitlerowska, akcja terrorystyczna narodowych socjalistów w Austrii, kierowana przez ludzi i za pieniądze z Berlina, trwa w dalszym ciągu.

Wobec tego prezes rządu austriackiego, kanclerz Dollfuss, zamierza wnieść skargę w tej sprawie do Ligi Narodów.

Według oświadczenia kanclerza Dollfussa, rząd ma wszelkie dowody, stwierdzające akcję dywersyjną Niemców w Austrii, dalej oświadczył, że Austria z całą bezwzględnością będzie zwalczać wszystkich tych, którzy ośmielią się zaburzyć spokój, porządek i swobodę Austrii.

Policja już nawet małżeństwa rozwodzi

Pod takim tytułem donosi „Zielony Sztandar“: — Do domu ob. Ignacego Kępskiego, we wsi Wilgoszcza, gm. Irządze pow. Włoszczowski, przybył starszy posterunkowy, Piotr Musiał (Nr. 878 z posterunku P.P. w Irządzach) z rewolwerem w rękę i rozkazał jego bratu Stanisławowi pakować: szafę, stół, pościel i inne drobne przedmioty. Gdy ten zapytał: na jakiej podstawie st. posterunkowy tego dokonuje, bo przecież niema żadnej decyzji sądowej — wówczas został sturgnięty rewolwerem w usta i otrzymał odpowiedź: bo tak mi się podoba! Przy pomocy sprawowanych ludzi posterunkowy spakował rzeczy, zabrał żonę Ignacego Kępskiego, Stanisławę z Gardasów i odjechał. Tak się dzisiaj dzieje, że stróż bezpieczeństwa udziela nawet małżonkom separacji. Na cóż więc są sądy w Polsce? Czy niedługo też zastąpi je policja?

175 OFIAR POŻARU NA STATKU.

Na rzece Jangtsekiang w Chinach wydarzyła się straszliwa katastrofa. Wskutek wybuchu na statku pasażerskim wybuchł pożar, który wkrótce ogarnął cały okręt. Parowiec zatonął, przyczem cała załoga i pasażerowie, w liczbie około 175 osób, stracili życie.

Echa targowego strajku rolników

(W związku z ogłoszonym przez Stronnictwo Ludowe strajkiem targowym rolników odbyły się bardzo liczne aresztowania, a w kilku wypadkach wytoczono także procesy, lecz nie o sam strajk ani też nie o nawoływanie do strajku, lecz o udział w bezprawnych zebrańiach i o rzekomo dokonane gwałty. W okolicy Mszany dolnej powiatu limanowskiego, zostało oskarżonych o te sprawy blisko 80 włościan. W pierwszej instancji kilku włościan zostało skazanych na bardzo ciężkie kary, bo 4 lata, 3 lata, 2 lata itp. Kilkudziesięciu zostało uwolnionych, kilku się ukrywa, a między temi Jan Ropacz, umysłowo chory, który zerwał kajdany i ciężko pobił policjantów.

W imieniu skazanych wniósł odwołanie do sądu apelacyjnego w Krakowie adwokat Mszany dolnej, Stanisław Panaś. Ponieważ podobnych spraw jest wiele, więc dla przykładu podajemy główny tok myśli odwołania.

„Oskarżeni nie mogli skorzystać z przysługującego im prawa wniesienia sprzeciwu przeciw aktowi oskarżenia i nie mieli ustawowego terminu 7 dni czasu przygotowania się do rozprawy. Wprost nie odpowiada prawdzie, aby oskarżony Andrzej Węglarz zapodał przed sędzią śledczym, że „do zebranych przemawiał mój syn i Andrzej Kałuza z Mszany Górnej i obaj przemawiali w tym sensie, że Stronnictwo Ludowe proklamowało strajk i wszyscy powinni się wstrzymać od wyjazdu, a jeżeli kto wyjedzie, to będzie się przewracać wozy“. Sędzia spisujący z oskarżonym protokół nawet nie pytał o to, kto na zebraniu przemawiał. Widocznie sędzia sam podyktował powyższe twierdzenie z doniesienia policyjnego, a oskarżonemu polecił podpisać protokół bez poprzedniego odczytania. — Oskarżony nie miał okularów i nie mógł stwierdzić co podpisuje. — Po wyliczeniu podobnych szczegółów, dotyczących poszczególnych oskarżonych, adwokat St. Panaś wywodzi:

„Bezspornie prawdą jest, że proklamowany przez Stronnictwo Ludowe we wrześniu 1933 strajk rolny, przybrał w okolicy Mszany dolnej dość ostrą formę, bo grupa wybrykiewiczów chciała zmusić do solidarności strajkowej przez wyrzucanie wozów. Dla zlikwidowania tych młodzieńczych wybryków sprowadzono do Mszany wojewódzkiego szefa bezpieczeństwa, 3 komisarzy i około 60 posterunkowych. — Przecież taki aparat musiał coś wykryć, musiał coś zdziałać.

Z drugiej strony na wsi rozpanoszyła się chęć wykorzystania sytuacji i dokuczenia zawistnemu sąsiadowi. Zatrzymywano przechodniów na ulicach i wmawiano w nich, że musieli poznać wybrykiewiczów. Zawistni sąsiedzi zgłasza li się na policji i wymieniali osoby, które ich zdaniem musiały brać

udział w ekscesach, wobec powagi sądu cofnęli jednak swoje zeznania złożone w policji podobnie jak ci, którzy zeznawali pod groźbą bicia lub aresztowania.

W toku dochodzeń policyjnych zmyślano potworne i krzywdzące włościan wieści, że wieś wybiera się do miasta, aby panów i żydów rznać, że zjawi się gen. Haller z armją 100.000 i zrobi porządek.

Za rozszerzanie prowokacyjnych plotek został przyaresztowany Julian Nowieśniak z Mszany dolnej, jednak został zwolniony, a wszelkie dochodzenia zostały zaniechane.....

Proklamowany w poprzednim roku tj. 1932 strajk targowy przyniósł dla gospodarstw rolnych znaczne ulgi w spłatach dawnych długów i zaległych podatków.

Dla gospodarczego podniesienia wsi udzielone ulgi okazały się nie wystarczające, to też ludność chętnie przyłączyła się do ogłoszonego w roku 1933 strajku targowego, a przez ten strajk chciała i chce dalszej poprawy swego bytu.“

W sprawie nielegalnego zebrania — obrońca wywodzi tak:

„Dopóki tajemniczy konfident, który udzielał wiadomości posterunkowemu Szechińskiemu, nie wyjaśni jaki cel miało zgromadzenie młodzieży w domu Józefa Węglarza, nie można zgóry przyjmować, że zgromadzenie to miało na celu występki z art. 251 k. k. (dokonanie gwałtów).

Wszyscy oskarżeni zarzucają, że cały przewód sądowy został zbyt pobieżnie i niedokładnie przeprowadzony. Oskarżeni są chłopami ze wsi i należą do Str. Lud., jednak czują się polakami z krwi i kości i nie mogą być uważani za jakichś ostatnich obywateli Państwa Polskiego i żądają, aby ich władze polskie traktowały na rów-

ni z innymi obywatelami Państwa Polskiego.

W przeciągu dwóch dni przesłuchano 26 oskarżonych i przeprowadzono dowód z 34 świadków. To zlekceważenie oskarżonych jako chłopów można wytłumaczyć chyba tem, że są chłopami i że ten sposób postępowania jest naszą wadą narodową.

Niemiecki dziennikarz z „Frankfurter Zeitung“ opisując Polskę współczesną, pisze: „Polak raduje nas swą gościnnością i elegancją, ale przeraża spokojnem sumieniem z jakim znosi nędzę największej warstwy to jest chłopów“ (I.K.C. Nr. 332 z 30. XI. 1933).....

Z tych przyczyn Wysoki Trybunał raczy uchylić zaskarżony wyrok i wydać penowne orzeczenie uniewinniające....

Za oskarżonych pełnomocn.

Stanisław Panaś“.

Przytoczyliśmy nieco szerzej wywody skargi odwoławczej w sprawie wyroków w związku ze strajkiem targowym rolników dlatego, że wywody te doskonale charakteryzują blaski i nędze życia politycznego na wsi. Olbrzymia ofiarność obok zupełnej nieporadności, przyjacielska solidarność obok sąsiedzkiej mściwości, a wreszcie podle lizunstwo i — jednostki wstrętniejsze od padalców, bo pełniące rolę szpicli-konfidentów, oto obraz dzisiejszej wsi, której nędzę znosi ze spokojnem sumieniem „elegancki i gościnnie“ polak.

SILNE LOTNICTWO

i powszechnie zorganizowana obrona przeciwgazowa ochroni nas przed niespodziewanym atakiem wroga. :: :: :: ::

Notowania giełdowe ziemiopłodów

z dnia 31-go stycznia 1934 r. — Płacono złotych za 100 kg :

	Warszawa	Poznań	Lwów	Bydgoszcz
Pszenvica	20,00—20,50	18,00—18,50	19,25—19,50	18,00—18,50
Żyto	14,25—14,75	14,50—14,75	15,00—15,25	14,50—14,75
Jęczmień	13,25—13,75	14,00—14,75	10,25—10,50	13,25—13,50
Jęczmień brow.	15,00—15,50	15,25—16,00	—, —, —, —,	14,80—16,00
Owies	11,00—11,50	11,75—12,00	12,00—12,50	11,75—12,25
Mąka pszen.65%	30,00—35,00	26,25—30,25	30,50—31,50	30,50—32,50
Mąka żytnia 65%	23,00—24,00	19,50—21,00	20,00—20,50	21,50—22,50
Otręby pszenne	10,50—11,00	10,75—12,00	9,75—10,00	11,25—11,75
Otręby żytnie	8,50—9,00	10,25—11,00	8,00—8,25	9,75—10,50
Rzepak	42,00—44,00	45,00—46,00	34,00—35,00	38,00—42,00
Groch polny	20,00—22,00	20,00—23,00	—, —, —, —,	15,00—17,00
Kuchy rzepak.	14,00—14,50	15,25—15,75	—, —, —, —,	15,00—16,00
Kuchy lniane	17,50—18,00	18,50—19,50	—, —, —, —,	19,00—20,00
Ziemniaki jad.	4,00—4,25	4,25—4,50	—, —, —, —,	3,00—3,50
Gryka	—, —, —, —,	—, —, —, —,	—, —, —, —,	—, —, —, —,
Proso	—, —, —, —,	—, —, —, —,	—, —, —, —,	—, —, —, —,
Słoma luźna	2,25—2,50	1,25—1,50	—, —, —, —,	—, —, —, —,
Słoma prasowana	—, —, —, —,	1,75—2,00	—, —, —, —,	—, —, —, —,
Siano luźne	8,00—9,00	5,75—6,25	3,00—4,00	4,00—4,50
Siano prasowane	—, —, —, —,	6,25—7,75	4,00—6,00	—, —, —, —,

Ceny żyta zagranicą:

Berlin 33,60; Praga 24,15; Hamburg (żyto amerykańskie bez cła) 9,25

Wartość dolara: 5,58. — Wartość gramu złota: 5,92.

Ceny bydła podają gazety tylko raz w tygodniu. Notowania te podajemy na stronie przedostatniej w numerze sobotnim gazety.

Męczennik mówi

Wstrząsające opowiadanie ks. bisk. Sloskana o Katuszach w Bolszewji

W organie katolickim „Basieler Nachrichten” ukazał się odczyt, wygłoszony w Rzymie przez biskupa Sloskana, który, jak wiadomo w zeszłym roku został zwolniony z więzienia sowieckiego, wzamian za komunistę lotewskiego.

Dotychczas biskup Sloskan nie zgadzał się na publiczne oskarżenie władzy sowieckiej — zgodnie z życzeniem Watykanu, ludzkiego się nadzieją uwolnienia znajdującego się we więzieniach sowieckich 20 biskupów katol. i 185 duchownych

W Petersburgu — opowiada biskup Sloskan — życie duchownego jest pasmem lęku i udreki. Agenci G.P.U. śledzili każdy mój krok, każde kazanie z ambony było kontrolowane przez agentów, którzy w swoich raportach przeważnie dodawali od siebie to, czego w kazaniu nie było.

Zapoczątkowano nawet system jawnej prowokacji. Niejednokrotnie nasyłano na mnie agentów, którzy starali się wywołać ze mnie opinię o władzy sowieckiej, o Polsce i kresach tego państwa. Nic więc dziwnego, że liczne jednostki z pośród duchowieństwa, nie wytrzymując podobnego napięcia nerwowego, tracą równowagę duchową. System G.P.U. zupełnie jawnie zmierza do fizycznego i duchownego wyniszczenia duchowieństwa.

Jednej ciemnej nocy aresztowano mnie, oskarżono o przeciwdziałanie władzy sowieckiej i wywieziono do Moskwy.

Nie będę opisywał mojego przeżycia na widok sowieckiego „zaczisza” na Łubiance. Wszystko to i beze mnie dobrze jest wszystkim znane. Mnie zamknięto do pojedynczej celi. Śmiertelnie znudzony odmówiłem modlitwę i ległem spać. Nie zdążyłem zasnąć, kiedy ktoś cicho odemknął drzwi i w ciemności grobowym tonem zadał mi kilka pytań. A następnego dnia w celi mojej przeprowadzono rewizję, podczas której znaleziono dokumenty rzekomo mnie kompromitujące jako szpiega.

Odrąz stało się dla mnie jasnym, że „dokumenty” te były podrzucone do celi w nocy.

Nim mnie odwieziono na Łubiankę, uległem pięciokrotnej rewizji, a jednak niczego kompromitującego przy mnie nie znaleziono.

Długo ciągnęło się śledztwo, o którego metodach dobrze znanych opinii powszechnej nie będę się rozpowiadał. W końcu przecie osadzono mnie. Wyrok brzmiał: dziesięć lat katorgi.

W przeciągu 5 lat mojego uwięzienia przeszedłem przez siedemnoście więzień. Muszę przyznać, że w niektórych z nich stosunki wyróżniały się pewnym przyjaznym nastawieniem do więźnia, lecz wszędzie dawały się nam we znaki: pchły i wszy.

W zimie, przy silnym mrozie i niskiej temperaturze w celi, wpuszczano tam rozgrzane powietrze, od którego formalnie dusiłem się. Jest to system, który stosuje G.P.U. w tych wypadkach, kiedy niepodobna odrazu rozstrzelać więźnia, zwłaszcza, gdy chodzi o duchownego narodowości nierosyjskiej. W taki sposób niszczy się jego zdrowie, unicestwia się.

Trzy lata katorgi na Solówkach i w Syberji, półroczne cięcie lasu, od rana do późnego wieczora, za-

mróz, przenikający poprzez dziurawą obuwie, poderwały w końcu moje zdrowie tak, że bardzo często stosowano do mnie „dyscyplinarki” za rzekomy opór i złą wolę.

Wydawało mi się często, że wybiła już ostatnia godzina mego ziemskiego bytowania... Nagle, zostałem... wywieziony do Petersburga. I zmieniło się wszystko, a przede wszystkim zaczęto mnie dobrze karmić. Myślałem, że to t. zw. „trapezapalacza”, który zawsze dają osadzonym na śmierć. Liczyłem dni... i wreszcie powieźli mnie na

Grochową do G.P.U. Byłem przekonany, że jadę na rozstrzelanie.

Ja! Jakież było moje zdziwienie, rozczarowanie miłe i silne wzruszenie, kiedy po przyjacielsku, lecz z szacunkiem przystąpił do mnie jakiś pan i rzekł po lotewsku: „Przynoszę panu błogosławieństwo Ojca św.” Nie wierzyłem uszom. Był to, jak się okazało konsul lotewski. Na odchodnym jeszcze dodał: „Wolny pan, dziś jeszcze odjeżdżamy do Łotwy. Łzy ciurkiem ciekły mi po twarzy.”

*

Dopłaty za porady i zabiegi lekarskie oraz lekarstwa

Na skutek licznych zapytań odnośnie dopłat od ubezpieczonych za porady i zabiegi lekarskie oraz lekarstwa, wyjaśniamy, że rozporządzeniem min. opieki społecznej z dniem 28 grudnia 1933 r. ubezpieczalnie społeczne pobierają dopłaty od ubezpieczonych i ich rodzin za porady lekarskie i za lekarstwa, środki lecznicze i pomocnicze w wysokości: za poradę lekarską — po 20 gr. za każdy zabieg leczniczy — 10 gr. za lekarstwo — 10 gr. za specyfik farmaceutyczny — 30 gr.

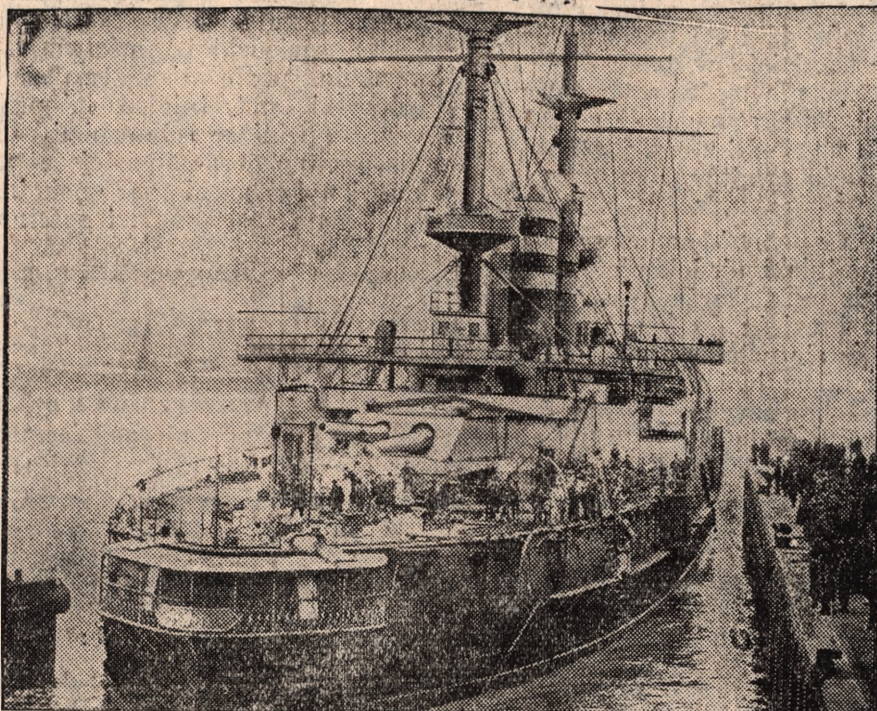
Ubezpieczalnia nie pobiera opłat od ubezpieczonych, których choroba spowodowana została

przez wypadek w pracy, dotkniętych chorobą zawodową, za których składki opłaca w całości pracodawca, położnic oraz tych ubezpieczonych, którzy są niezdolni do pracy więcej, jak 28 dni.

Pozatem ubezpieczalnia nie pobiera opłat za zabiegi rozpoznawcze, za naświetlanie lampą kwarcową dzieci do lat 13-tu i za porady lekarskie i za lekarstwa, udzielone przy chorobach zakaźnych, ostrych i w wypadkach nagłych.

Nie są również pobierane opłaty lekarskie i środki opatrunkowe stosowane osobiście przez lekarza w gabinetach lekarskich, za surowicę i szczepionki.

NARODOWA ŚWIĘTOŚĆ JAPONJI.

Pancerńik „Mikasa”, na którym admirał Togo odniósł pod Czuszimą zwycięstwo nad flotą rosyjską, został zakotwiczony w porcie Yokusuka, jako narodowa świętość Japonji.

Szkoły powszechne w Polsce

Jak wynika z ostatnich zestawień Głównego Urzędu Statystycznego, w r. szkolnym 1933/34 istnieje na terenie całej Polski 27.277 szkół powszechnych z 80.552 nauczycielstwa. W szkołach tych pobiera naukę ogółem 4.623.714 uczniów, w tem 2.375.056 chłopców i 2.248.658 dziewcząt.

Z ogólnej liczby szkół powszechnych 25.802 przypada na szkoły publiczne (73.059 nauczycieli i 5.487.284 uczniów), oraz 1.385 na

szkoły prywatne (7.495 nauczycieli i 156.450 uczniów).

W Warszawie jest szkół powszechnych 586, w województwie warszawskim 2.210, łódzkim 1.987, kieleckim 2.140, lubelskim 2.155, białosockim 1.651, wileńskim 1.527, nowogrodzkim 1.201, poleskim 1.128, wołyńskim 1.825, poznańskim 2.321, pomorskim 1.379, śląskim 657, krakowskim 1.800, lwowskim 2.491, stanisławowskim 1.102, tarnopolskim 1.321.

Obniżka opłat poczt. dla żołnierzy

Od 1 stycznia br. wszyscy nie zawodowi szeregowcy i podoficerzy otrzymali ulgi w taryfie pocztowej, polegające na tem, że za listy i kartki wysyłane przez nich opłacają połowę normalnej opłaty. Korespondencja ta musi być jednak wysyłana przez dowództwo danego oddziału.

Tańsze zapalki

Podczas dyskusji nad monopolami państwowymi w komisji sejmowej p. wiceminister Jastrzębski zapowiedział wypuszczenie przez spółkę dzierżawną zapalek pośledniejszego gatunku. Dowiadujemy się, że spełnienie tej zapowiedzi nastąpi w przyszłym miesiącu. Nowe zapalki będą tańsze o 40 procent, czyli, że cena ich w detalicznej sprzedaży wyniesie 6 gr. za pudełko.

Zaległości b. Kas Chorych wynoszą 120 milionów zł.

Według obliczeń Ubezpieczalni społecznych, zaległości w b. Kasach Chorych wynoszą 125 milionów złotych. Z sumy tej przypada 50 milionów złotych na składki potrącone pracownikom, lecz przez pracodawców nie odprowadzone do ubezpieczalni.

Wobec licznych bankructw różnych przedsiębiorstw, sumy te są w większej części nieściągalne, wobec czego są wysuwane projekty zmiany dotychczasowego systemu ściągania składek.

Dwa wyroki śmierci

W piątek dnia 26 stycznia br. przed sądem doraźnym w Królewskiej Hucie odbyła się rozprawa o zabójstwo 21-letniego Władysława Grysa, zamordowanego dnia 4-go stycznia br. w Orzegowie. Na ławie oskarżonych zasiadli Franciszek Kapica, Bernard Ittner i Henryk Tront.

Po całodzienniej rozprawie w godzinach wieczornych sąd ogłosił wyrok, mocą którego skazani zostali Franciszek Kapica na karę śmierci bez zamiany, oskarżeni Bernard Ittner i Henryk Tront na karę śmierci, którą to karę sąd zamienił na dożywotnie więzienie.

Obrońca Kapicy odniósł się telefonicznie do kancelarii cywilnej Prezydenta Rzplitej w Warszawie o łaskę dla swojego klienta.

Drugi wyrok śmierci w dniu piątkowym wydany został przez sąd doraźny w Częstochowie. Przed sądem stanął 30-letni Adam Radlak oskarżony o zamordowanie w celach rabunkowych 22-letniego handlarza Hercyka Lekowicza. W czasie rozprawy oskarżony Radlak całkowicie osiwił. Mocą wyroku sądowego Adam Radlak skazany został za zabójstwo z niskich pobudek z chęci zysku bez żadnych okoliczności łagodzących, na karę śmierci przez powieszenie.

Obrońca mecenas Paciorkowski zwrócił się do p. Prezydenta Rzeczypospolitej z prośbą o ulaskawienie. — Kat Braun bawi w Częstochowie już od dnia wczorajszego.

Cheesz przyczynić się do budowania Polski, przestań pić wódke!!!

Wiadomości bieżące

Czwartek, 1-go lutego 1933 r.

Czwartek: Ignacego, b. m. W. sl. 7,22.
zach. 4,34 Wsch. księż. 18,44; z. 7,49.
Piątek: N. M. P. Gromu. W. sl. 7,20;
zach. 4,63. Wsch. księż. 16,56; z. 8,13.
Sobota: Błażeja. Wschód słońca 7,19;
zach. 4,37. Wsch. księż. 21,09; z. 8,25.

* **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY“** wydajemy w objętości 6 stron. Zarazem dołączamy „GOSCIA ŚWIATECZNEGO“.

Województwa centralne.

PODKOP ZŁODZIEJSKI POD SKARBIEC BANKU.

W piwnicach znajdujących się pod lokalem Komunalnej Kasy Oszczędności w Puławach natrafiono przypadkowo na roboty podkopowe. Mianowicie w jednej z piwnic urządzona była kryjówka złodziejska, skąd prowadził podkop do pokoju, w którym znajdował się skarbiec Komunalnej Kasy Oszczędności. Władze prowadzą energiczne dochodzenia.

SAMOCHÓD CIĘŻAROWY ROZBIŁ FURMANKĘ I ZABIŁ 2 LUDZI.

Na szosie pomiędzy Krasnymstawem a Łopiennikami w woj. lubelskim, samochód ciężarowy prowadzony przez Salomona Bromberga z Krasnegostawu najechał na furmankę Michała Żeleźniaka z Surowej. Na furmance tej znajdowali się ponadto Gustaw Panecki i niejaki Bolesławski. Skutki najechania były tragiczne. Żeleźniak został na miejscu zabity, Paneckiego z ciężkimi ranami odwieziono do szpitala w Krasnymstawie w agonji, tylko Bolesławski nie odniósł poważniejszych obrażeń. Koń Żeleźniaka został zabity.

Przeprowadzone natychmiast dochodzenie wykazało, że katastrofa spowodowana została z winy Bromberga, którego aresztowano.

ŚWIĘTOKRADCZY CZYN.

Na parcelach Rożno, tuż pod Aleksandrowem Kujawskim w pow. nieśzawskim, trzech łotrzykowie dopuścili się ohydnych czynów, rozbijając statuetkę Matki Bożej kamieniami. Przystępców aresztowano; wzburzenie ludności jest wielkie, gdyż podobny wypadek zaszedł tutaj po raz pierwszy, a statua ufundowana przez miejscową ludność otoczona była czcią.

ŻYDZI NA CZELE CENTRALI FAŁSZYWYCH PASZPORTÓW.

Od dłuższego czasu władze policyjne w Warszawie zwróciły uwagę na silny wzrost ruchu emigracyjnego za fałszywymi paszportami i to przez Gdynię i przez Poznań - Zbasznię.

Przed kilku dniami jeden z wywiadowców wszedł do pociągu, odjeżdżającego do Zbasznia i przeprowadził kontrolę dokumentów. Zatrzymano 4-rech żydów emigrantów, których dokumenty wydały się podejrzanym, a mianowicie: Godla Izraelickiego, Ieka Barana, Szymona Grynbanda i Jakóba Ieka Rachena. Zatrzymanych sprowadzono do Warszawy. Ekspertyza wykazała, że paszporty były autentyczne, jednakże zostały one wydane na inne nazwiska.

Zamieniono w paszportach fotografie i przerobiono teksty. Policja ustaliła, że fałszywe paszporty były dostarczane przez żydów 56-letniego Abrahama Kiezkowskiego, 38-letniego Józefa Loterszteina, 54-letniego Mordkę Baumrajcha oraz Abrahama Hersza Pechnika. Zostali oni aresztowani. Zatrzymano również osoby, na których nazwiska paszporty zostały naprawdę wydane. Dochodzenie jest jeszcze w toku.

SKAZANIE ZUCHWAŁYCH BANDYTÓW.

Przed sądem okręgowym w Warszawie zasiedli dwaj sprawcy napadu bandyckiego na plebanję w Okuniu koło Warszawy. Bandyci wtargnęli do mieszkania ks. proboszcza Feliksa Wasilewskiego i steroryzowali księdza rewolwerami, związali gospodynię, poczem przystąpili do rabunku.

Bandyci zażądali od księdza 5.000 zł, ale otrzymawszy tylko 600, zrabowali jeszcze rozmaite drobnostki i rewolwer. Zaalarmowani mieszkańcy wsi zaczęli ścigać bandytów. W czasie pościgu zasypali ścigających gradem kul, z których jedna zraniła mieszkańca Okuniewa, Olszewskiego. Bandytom wówczas udało się zbiec.

Dopiero po kilku tygodniach naczelnik wydziału śledczego na powiat warszawski, biorąc udział w obławie pod Skierniewicami, zatrzymał dwu opryszków, przyczem u jednego z nich znaleziono rewolwer, pochodzący z rabunku u ks. Wasilewskiego.

Zatrzymani okazali się Józef Rebowski i Wacław Boniecki. Boniecki po zatrzymaniu symulował obłąd. Po przeprowadzeniu rozprawy sąd okręgowy skazał Rebowskiego na 15 lat, a Bonieckiego na 12 lat więzienia.

Kresy Wschodnie.

OSTRA WZAJEMNA WALKA DWU PATROLI LITEWSKICH.

W rejonie Lyngmian w porze nocnej litewski patrol straży granicznej w pościgu za bandą przemytników nie podał hasła, wpadł na drugi patrol litewskiej straży granicznej. Wywiązała się strzelanina, w trakcie której postrzelony został jeden ze strażników litewskich, nazwiskiem Milis.

W zamieszaniu jeden ze strażników litewskich znalazł się na terenie Polski, gdzie został internowany.

10.000 OSÓB DOTKNIETYCH KŁĘSKĄ NIEURODZAJU W WIŁEŃSKIM.

Na terenie powiatów dotkniętych kłęską nieurodzaju i głodu na Wileńszczyźnie bawiła ostatnio specjalna komisja, która informowała się szczegółowo o liczbie osób, dotkniętych kłęską nieurodzaju.

W powiecie wileńskim znajduje się przeszło 10.000 osób, dla których niezbędna jest pomoc w zbożu i ziemniakach, oraz w odpowiednich zapasach na zasiewy wiosenne.

ZNIESIONE MIASTO.

Rozporządzeniem Rady Ministrów zniesiony zostaje z dniem 1 kwietnia br. ustrój miejski miasta Łohiszyna w pow. pińskim (woj. poleskie). Osie-

dle to włączone zostanie jako gromada wiejska do gminy wiejskiej Łohiszyn.

SAMOBÓJSTWO KSIEDZA PRAWOSŁAWNEGO.

W Kamień - Koszyrsku woj. poleskiego, w mieszkaniu ks. biskupa prawosławnego Antonjusza, popełnił samobójstwo przy pomocy wypicia esencji octowej, ks. prawosławny Włodzimierz Szymonowski. Mimo energicznych zabiegów domowników, nie udało się desperata utrzymać przy życiu. Przyczyna samobójstwa nie jest znana.

SKAZANIE ŁAPOWNIKA.

Sąd okręgowy w Dubnie na Wołyniu skazał na 7 miesięcy więzienia i pozbawienie praw obywatelskich na przeciąg 3 lat, Józefa Drenajewicza, b. inspektora samorządowego, za branie łapówek.

DUR PŁAMISTY NA WILEŃSZCZYZNIE.

W ostanich czasach daje się zauważyć na Wileńszczyźnie smutny objaw rozszerzania się duru płamistego i odry. W okresie od 14 do 20 stycznia br. zanotowano aż 75 wypadków duru płamistego i 88 wypadków odry. Poza to szerzy się również epidemia jaglicy.

SEKRETARJATY STRONNICTWA LUDOWEGO.

Włocławek - Nieszawa. — Począwszy od 1 lutego Sekretariat Stron. Lud., mieszczący się przy ul. Długiej 13/15, czynny będzie cztery razy w tygodniu, tj. we wtorki, środy, czwartki i piątki od godz. 8 rano do godz. 3 popoł.; urządza instruktor p. Filipeczak.

BACZNOŚĆ POWIAT PŁOCKI!

Przypominamy członkom Stronnictwa Ludowego, że Bolesław Markowski nie jest członkiem Stronnictwa, gdyż został wykluczony przez Sąd Partyjny za szkodliwą i zdradziecką działalność. Bezprawnie też używa szyldu Stronnictwa Ludowego, do zdjecia którego niżej go wzywamy.

Zarząd Pow. Str. Lud. w Plocku.

Odpowiedzi Redakcji.

= W. P. Staworzyński Wawrz., Thieuse par Juilly. Pieniądze w sumie 20 franków otrzymaliśmy.

= W.P. Ukleja Józef. Zakrzyż. Abonament opłacony do 1. 4. 34 r.

= W.P. Rzepecki Eugeniusz, Tarłów. Abonament opłacony do 1. 1. 34 r.

= W.P. Baner Konstanty, Goszędza. Abonament opłacony do 1. 2. 34 r.

= W.P. Sobiecki Ignacy, Smolenta. Abonament opłacony do 1. 5. 34 r.

= W.P. Błaszczak Wojciech, Bochońca. Abonament opłacony do 15. 4. 34 r.

= W.P. Szpajder Jan, Kalinowiec. Abonament opłacony do 1. 7. 34 r.

= W.P. Bienkowski Stan., Podłębie. Abonament opłacony do 1. 11. 34 r.

= W.P. Kielbasa Jan, Gwoźnica Górna. Abonament opłacony do 1. 2. 34 r.

= W.P. Chęciński Michał, Wola Buzkowska. Abonament opłacony do 1. 11. 34 r.

= W.P. Cabel G., Zosin. Abonament opłacony do 15. 2. 34 r.

= W.P. Stryczek M., Cisa Wola. Abonament opłacony do 1. 1. 34 r.

= W.P. Rossa Wojciech, Koło. Abonament opłacony do 1. 4. 34 r.

= W.P. Poturski Wład., Radziejów. Abonament opłacony do 1. 11. 33 r.

Wspomnienie pośmiertne

Dnia 24 stycznia br. umarł we wsi Wysokie Góry pod Sandomierzem śp. senator FRANCISZEK CIASTEK, wybitny członek Stronnictwa Ludowego.

Był to jeden z najświetlejszych włościń w Polsce. Jeszcze przed wielką wojną wyróżnił się ofiarną pracą społeczną, brał udział w ruchu niepodległościowym, podczas okupacji niemiecko-austriackiej należał do P.O.W.

W Polsce niepodległej powoływany był w swoich stronach rodzinnych — w sandomierskim na przodujące stanowiska w organiza-

cjach samorządowych gospodarczych i oświatowych.

W roku 1928 został wybrany do Senatu z ramienia Stronnictwa „Wyzwolenie“, jak również wybrany został senatorem także w roku 1930. Jako senator zwrócił na siebie uwagę rzeczowymi przemówieniami tak w Komisjach, jak i w pełnym Senacie, zyskując sobie szacunek ogólny.

Stronnictwo Ludowe i lud polski traci w nim jednego z najszlachetniejszych i najświetlejszych swoich przedstawicieli.

Żył lat 54.

Trup w czasie „strzelania szkolnego“ Związku Strzeleckiego

„Pat“ donosi z Wilejki, że we wsi Żyzniewo, gminy Dolichinowskiej, podczas przeprowadzonego strzelania szkolnego przez miejscowy oddział Związku Strzeleckiego pod nadzorem instruktora sierżanta KOP. Rochnowskiego, zdarzył się tragiczny wypadek pozbawienia życia wsku-

tek postrzelenia w głowę z broni małokalibrowej strzelca, członka oddziału, Wacława Łubniewskiego, zamieszkałego we wsi Żyzniewo.

Tragiczny wystrzał spowodował wskutek nieostrożnego obchodzenia się z bronią Wacław Łobacz.

Bez komentarzy!...

Mordercy robotnika polskiego ujęci

Zbrodniarze żydowscy przekazani sędz. śledcz.

Jak donoszą z Wolbromia, odbyła się sekcja zwłok zamordowanego przez Żydów robotnika polskiego Eugenjusza Sygduły. Sekcja wykazała, że śmierć nastąpiła wskutek wylewu krwi w mózgu przyczem od uderzenia kamieniem w czaszce powstało wgłębienie głębokości 1 cm.

Śledztwo pomimo początkowych trudności, stawianych przez Żydów,

k którzy odmawiali zeznań lub wykręcali się nieświadomością, posunęło się jednak o tyle naprzód, że w dniu wczorajszym ujęto sprawców zbrodni, Żydów Jodkę Korbroda i Fajndłę Cieślę, których przekazano sędziemu śledczemu.

Pogrzeb śp. Sygduły odbył się przy udziale licznych tłumów. W mieście nadal panuje silne podniecenie.

Radjoprogram z Warszawy

Piatek, 2. 2.: 9.00 Audycja poranna; 10.00 Nabożeństwo z kazaniem na uroczystość Oczyszczenia Najsw. Marii Panny pt. „Strażniczka ognisk rodzinnych”; 12.15 Poranek Muzyczny z Filh. Warsz.; 13.00 „Gawędy podhalańskie”; 14.00 „Jak przygotować i jak zaopatrzyć się w nasiona”; 14.15 Muzyka ludowa z płyt; 14.35 Recital śpiewaczy; 15.00 Słuchowisko wiejskie prawnicze; 15.30 Orkiestra salonowa; 16.00 Program dla dzieci: a) „Maciuś i jego kogucik”; b) Humoreska pt. „Wesoły biedak i bogacz smutny”; 16.30 Kwadrans słynnych artystów; 16.45 Recytacje poezji; 17.00 Odczyt „Z podróży

do Katalonii”; 17.15 Koncert; 18.00 Słuchowisko pt. „Magja”; 18.40 i 19.35 Muzyka z płyt; 19.45 Odczyt aktualny; 20.15 Koncert symfoniczny z Filh. Warsz. W przerwie: Dziennik Wieczorny; 22.40 Wiadomości sportowe; 22.50 Muzyka taneczna.

Kto wygrał w loterję?

(Ostatni dzień ciagnienia.)

1.000.000 zł — nr. 40875. Po 15.000 zł na n-ry: 26869 52423 91483 107280 127727 130996. Po 10.000 zł na n-ry: 140699 158928. Po 2.000 zł na n-ry: 11189 31384 31495 41328 64087 96019 102088 102381 103590

105061 107854 121506 130258 132617 137945 146477 146565 153558 154243 154600 164138 167795.

Po 1.000 zł na n-ry: 6147 30951 40753 43824 44420 45582 54701 57952 59200 64250 64664 66079 66897 76784 79625 82921 83848 87500 88614 89281 94021 99272 101405 102254 111191 121166 124108 143017 161523.

Wygrane pocieszenia po 2.500 zł na n-ry: 599 947 1549 621 722 2311 573 95 665 814 4257 5187 201 432 6378 7597 8387 671 9216 10077 83 87 339 11307 498 540 749 807 12642 13222 14132 482 608 15331 571 80 16339 907 17025 119 386 439 510 20379 624 975 21036 22338 601 23262 325 744 974 24200 636 25327 746 856 27539 928 28008 252 319 590 681 29591 614 975 32174 240 493 965

33235 70 918 34073 321 598 35806 30412 903 37445 990 38010 121 880 39025 916 52 40066 314 41168 325 42751 82 44147 45189 326 708 46966 47014 325 805 998 48235 998 50449 51817 686 52809 78 53092 655 726 829 54481 83 888 975 55062 305 659 911 57757 880 58119 34 837 60370 414 869 61003 157 296 317 463 567 62060 389 448 532 928 53463 672 815 31 64229 62 457 509 685 798 65528 67044 98 486 68068 84 315 432 69327 511 80 973 70068 223 663 732 71043 180 243 520 38 635 162 72123 220 704 73347 74091 518 999 75015 73 217 895 76089 104 542 702 34 925 77027 83 186 334 901 79484 80269 81287 82009 71 136 201 433 760 83455 832 84380 560 980 85098 284 679 87038 42 63 939 88149 654 89410 24 31 805 90392 457 520 91244 92016 306 93054 278 547 657 94884 86 95095 222 30 918 98 9601 936 98555 774 84 981 99066 125 342 543 100433 602 101363 453 102167 364 679 103122 57 452 104683 105211 74 680 774 106133 107015 321 742 48 108082 948 109097 110029 222 459 995 111182 532 112216 563 702 61 959 113684 114163 233 116272 366 961 117118 30 118000 140 120132 574 121054 110 77 399 122020 186 92 405 123283 124581 125733 66 126037 127174 510 128101 690 129037 350 515 881 130001 196 267 332 131416 55 741 132014 133596 905 134025 426 135339 136090 915 45 137025 138271 768 139128 714 140803 141684 142219 354 553 143182 993 145029 866 146001 232 147355 461 148054 531 55 785 149563 69 390 150562 685 151252 563 152079 305 36 63 153355 656 154443 48 702 932 46 155174 560 670 844 156269 322 642 157985 138000 118 24 159806 160005 162997 163755 916 164456 800 165679 166840 167532 784 97 168030 648 169386.

Zebranie

wzłonek ZACHODNIO - POLSKIEGO TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO MIEJSKIEGO w Poznaniu w celu wyboru pełnomocników na Walne Zgromadzenie Towarzystwa odbędzie się dla Okręgu wyborczego GRUDZIADZ obejmującego miasta Grudziądz i Tczew dn. 28 lutego 1934 r. o godz. 5-ej po poł. w Sekretariacie Związku Właśc. Nie ruchomości Woj. Pomorskiego w Grudziądzu, ul. Mickiewicza 27.

Wybielisz swą skórę

W ciągu 3-ch dni

Łaty Paryż nie przestaje mówić obecnie o rzekomym cudzie, polegającym na piękności świeżej, białej, nowej skóry. Nowy znakomity paryski Odywoczy Krem Tokalon, kolor biały (nie ludy), zawiera świeży krem i oliwę połączone ze składnikami wybielającymi, leżącymi i wzmacniającymi skórę. Wnika momentalnie do por, uśmierza odrażnione gruczoły, ściągą rozszerzone pory, rozpłaszcza wagi, które same odpadają, udelikatnia i wybiela najbardziej szorstką, najciemniejszą cerę o 3 odcienie w ciągu 3-ch dni. Nadaje skórze nieopisaną świeżość i piękno — niemożliwe do osiągnięcia żadnym innym sposobem. Używaj codziennie rano tego nowego Kremu Tokalon (kolor biały), a wynik nie da na siebie długo czekać.

Gratis. Każda czytelniczka niniejszego pisma może otrzymać bezpłatnie Luksusową Kasetkę Piękności, zawierającą Krem Tokalon (różowy i biały), oraz rozmaite odcienie Pudru Tokalon. Należy przesłać 70 groszy w znaczku na zwrot przesyłki, opakowania i innych kosztów, do firmy Ontax, oddział 17-A Warszawa, ul. Traugutta 3.

WYGRANA na LOTERJI

UMOZLIWI CI KORZYSTAĆ Z WSZYSTKICH DOBRODZIEJSTW PIENIĄDZA. TWÓJ LOS DOI KL. LOT. PAKISTW. JEST JUZ W NAJSZCZĘŚLIWSZEJ KOLEKTURZE

A. WOLANSKA

Warszawa • CENTRALA: NOWY ŚWIAT 19 ODDZIAŁY: MARSZAŁKOWSKA 109 CHŁODNA 20 NOWY ŚWIAT 53 DRAGA — WILEŃSKA 11

UWAGA: Zwracamy specjalną uwagę na wygodną i terminową obsługę P. T. graczy zamiejscowych. Konto P. K. O. Nr. 7192.

U NAS STAŁE PADAJĄ DUŻE WYGRANE.

Advertisement for Kowalskina medicine, featuring an illustration of a man's head and the text 'koniecznie z tym znakiem!' and 'KOWALSKINA USUWA NAJOPORCZYWSZE BÓLE GŁOWY'.

Pielgrzymka jubileuszowa do Ziemi Świętej

pod protektorem J. Eks. Ks. Biskupa W. P. Józefa Gawliny 20 luty — 7 marzec Cena zł. 875.— łącznie z paszportem i wizami! Zwiedzanie Egiptu za dopłatą. Informacje i zapisy: Liga Katolicka, Katowice Piłsudskiego 58 i P.B.P. „FRANCOPOL” Warszawa, Mazowiecka 9. Szczegółowe prospekty wysyłamy na żądanie

Każdą chorobę wyleczysz?

Zioła D-ra Breyera

jeżeli regularnie zażywać będziesz najskuteczniejsze w nast. chorobach: Cena Nr. 1. — w kaszlu, astmie, rozedmie płuc . . . 3.50 Nr. 2. — w reumatyzmie, artretyzmie, złej przemianie materji, nieczystości cery, chorobach skórnych . . . 3.50 Nr. 3. — w chorobach żołądkowo-kiszkowych, wątrobowych, żółtaczce . . . 3.— Nr. 4. — w chorobach nerwowych, bólu głowy, bezsenności, ogólnym wyczerpaniu . . . 4.— Nr. 6. — w niedokr. stości i ogóln. osłabieniu 5.50 Nr. 7. — w chorobach nerkowych i pęcherzow. 4.— Nr. 9. — przeczyszczające w chronicznem zatarwieniu i hemoroidach . . . 1.50 Do nabycia w oryginalnem opakowaniu, w aptekach, składach aptecznych i drogerjach lub w wytwórni „POLHERBA” Kraków, Podgórze. Skr. 48. Zainteresowani otrzymają na żądanie darmo z wytwórni broszurę „JAK ODZYSKAĆ ZDROWIE”

Musztarda Woźnica

Urządzenie kompletne fabryki musztardy bardzo tanio do sprzedania. Oferta pod „Musztarda” do „Pa” Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11. z gotówką 4—500 zł do rozwózki po mieście otrzyma posadę stałą. Zgłoszenia skierować Bydgoszcz 1 poste restante 8865.

Advertisement for SULFALLIN medicine, featuring an illustration of a person and the text 'UWALNIA od wszelkich cierpień ZWAPNIENIA ARTERJI! A. J. z Bieżanowa koło Krakowa pisze nam co następuje: Przy mojem zwapnieniu arterji, osiągnąłem niebywale rezultaty, używając pańskich kapsulek „SULFALLIN”

OGŁASZAJCIE W GAZECIE GRUDZIADZKIEJ

Tydzień Propagandy Czasopism (20. I. — 3. II. 1934) W okresie Tygodnia Propagandy Czasopisma — zrzeszone w Polskim Związku Wydawców Dzienników i Czasopism rozsyłają bezpłatnie egz. okazowe Kto pragnie bezpłatnie otrzymać egzemplarze okazowe interesujących go wydawnictw proszony jest o zwrócenie się do któregośkolwiek punktu sprzedaży gazet o pocztówkę, zawierającą wykaz czasopism.